

Buenosairesas Deklarācija
atzīmējot Vispārējās Cilvēktiesību deklarācijas 70.gadadienu.

ICOMOS Konsultatīvā komiteja, kas tikās Buenosairesā 2018.gada 5.decembrī, atzīmēja Vispārējās cilvēktiesību deklarācijas 70.gadadienu.

ICOMOS atbalsta ikviena tiesības baudīt un iesaistīties kultūras mantojuma saglabāšanā un atkārtoti atzīst tiesībās balstītu pieeju Pasaules kultūras mantojumam.

Ievērojot savas pilnvaras, kā arī sekojot 1972.gada Pasaules kultūras un dabas mantojuma aizsardzības konvencijas noteikumiem, pēdējā desmitgadē ICOMOS ir uzsākusi iniciatīvu aizsargāt un pilnveidot tiesības uz kultūru gan atsevišķiem indivīdiem, gan kopienām, iekļaujot tiesībās balstītu pieeju savā darbā, kā tas notiek pašreizējā *Mūsu kopējā cieņa* iniciatīvā (*Our Common Dignity Initiative*).

Saskaņā ar ICOMOS Ētikas principu 3.pantu, kas pieņemti 2014.gada Ģenerālajā Asamblejā:

- a) ICOMOS biedri atzīst vispārējas morālās saistības saglabāt kultūras mantojumu un nodot to tagadnes un nākotnes paaudzēm, kam ir īpašs pienākums īstenot šīs aktivitātes.
- b) ICOMOS biedri izmanto visas pūles, lai nodrošinātu, ka lēmumu, kas saistīti ar kultūras mantojumu, pieņemšanā tiek ievērotas sabiedriskās intereses.
- c) ICOMOS biedri atzīst kopienu iesaistīšanās nozīmi kultūras mantojuma saglabāšanā. Biedri sadarbojas ar kultūras mantojumu saistītiem cilvēkiem un kopienām.
- d) ICOMOS biedri uzsver kultūras vērtību līdzāspastāvēšanu, nodrošinot, ka tā neierobežo cilvēktiesības un pamatbrīvības, kas iekļauta Vispārējā Cilvēktiesību deklarācijā vai citos starptautiskos dokumentos.
- e) ICOMOS biedri atbalsta sabiedrības izpratnes veicināšanu, tajā skaitā, rosinot atzinības izteikšanu, pieejamības veicināšanu un atbalstu kultūras mantojumam gan vietējā, gan globālā mērogā.

Tādēļ ICOMOS biedri, Komitejas un grupas rosina:

- Veidot ciešu saikni ar kopienām un atsevišķiem cilvēkiem;
- Ievērot principu par brīvu, iepriekš izvērtētu un vienprātīgu pieeju kopienā pirms lēmuma pieņemšanas par kopienas īpašo kultūras mantojumu;
- Piedāvāt visu nepieciešamo palīdzību, lai kopienas un tiesību turētāji saņemtu vajadzīgos padomus un tiktu aicināti aktīvi līdzdarboties visos procesos – kultūras mantojuma identificēšanā, atlasē, klasifikācijā, interpretācijā, saglabāšanā, kā arī pārvaldībā un attīstībā.

Pamatojums

2018.gads iezīmē Vispārējās Cilvēktiesību deklarācijas 70.gadadienu. ICOMOS godina cilvēkus, kas devuši ieguldījumu šī dokumenta tapšanā un padarījuši šo deklarāciju par starpkulturālu dokumentu. Sekojot šim pamatdokumentam, starptautiskā sabiedrība ir pieņēmusi konvencijas cilvēces kultūras mantojuma aizsardzībai, tajā skaitā 1954.gada Hāgas konvenciju par kultūras mantojuma aizsardzību bruņota konflikta gadījumā un 1972.gada Pasaules kultūras un dabas mantojuma aizsardzības konvenciju. Atzīstot ikviena indivīda un kopienas tiesības baudīt kultūru, šī Vispārēja Deklarācija ir kļuvusi par cilvēces kultūras mantojuma daļu.

1998.gadā ICOMOS Konsultatīvā komiteja pieņēma Stokholmas deklarāciju, atzīmējot Vispārējās Cilvēktiesību deklarācijas 50. gadskārtu. 2018. gadā tiek atzīmēta Vispārējās Cilvēktiesību deklarācijas 70. gadskārta.

Vairākas ICOMOS Nacionālās komitejas šobrīd strādā pie kultūras mantojuma un līdzdalības jautājumiem. Dažas to dara, jo to biedri ir iesaistīti Pasaules mantojuma vietu pārvaldības plānu gatavošanā. Biedri izvērtē teorētiskās koncepcijas līdzdalīgai pārvaldībai, kā arī strādā pie praktiskiem jautājumiem tiesiskai pieejai kultūras mantojuma konservācijā. Šis darbs ir atspoguļots ADCOMNC 2018/4 dokumentā, cerot, ka arī citas Nacionālās komitejas pievienosies. Šādā veidā ICOMOS pilnībā atbalsta tiesības baudīt un līdzdarboties kultūras mantojuma jomā, kā tas ir minēts atskaitēs par ANO Cilvēktiesību Padomes speciālajiem ziņojumiem par kultūras tiesībām.

ICOMOS biedri ir aktīvi veidojuši ciešas saiknes ar kultūras mantojuma kopienām un cilvēkiem, cienot viņu tiesības un vērtības saistībā ar kultūras mantojumu, veicinot dalītas atbildības izjūtu par cilvēku dzīves vietām.

Buenosairesas Deklarācija atspoguļo ICOMOS uzsākto darbu jau 1998. gadā un saskan ar trīsgades darba programmas mērķiem.

Šī Deklarācija galvenokārt atsaucas uz attiecīgajiem ICOMOS Ētikas principiem un iniciatīvas *Mūsu kopējā cieņa* rekomendācijām, kas izceļ galvenos principus un vadlīnijas darbā ar kopienām.

Saistītie dokumenti

- ICOMOS Stokholmas Deklarācija, 1998, ICOMOS Deklarācija, atzīmējot Vispārējās Cilvēktiesību deklarācijas 50.gadadienu;
- ICOMOS Ētikas Principi, 18.ICOMOS Ģenerālā Asambleja, 2014;
- Rezolūcija 19GA 2017/23 Mūsu kopējā cieņa: Nākamie soļi Tiesībās balstītai pieejai par Pasaules kultūras mantojumu; ICOMOS 19.Ģenerālā Asambleja, 2017;
- Apvienoto Nāciju Ģenerālā Asambleja 73 2018, Jautājums 74 (b) – Vispārīgums, kultūras daudzveidība un kultūras tiesības;
- Dokuments ADCOMNC 2018/12 4 Kultūras mantojums, Līdzdalība un Pārstāvniecība

